



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2036/2023
31.01.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић, Зорице Булајић, Бранке Дражић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ... и ВВ из ..., које заступа пуномоћник Владица Јовић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарства унутрашњих послова, Полицијска управа Краљево, ради исплате, одлучујући о ревизијама тужилаца и тужене изјављеним против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1090/22 од 14.12.2022. године, на седници одржаној 31.01.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована, ревизија тужене изјављена против става другог изреке (преиначујући део) пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1090/22 од 14.12.2022. године.

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене у преосталом делу и ревизији тужилаца изјављеним против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1090/22 од 14.12.2022. године, као изузетно дозвољеним.

ОДБАЦУЈУ СЕ, као недозвољене, ревизија тужене у преосталом делу и ревизија тужилаца изјављеним против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу 1090/22 од 14.12.2022. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужилаца и тужене за накнаду ревизијских трошкова.

Образложење

Пресудом Основног суда у Краљеву П1 808/21 од 22.12.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу АА на име мање исплаћене зараде по основу прековременог рада у КЗБ исплати за месец јун 2015. године износ од 4.936,34 динара са законском затезном каматом, а одбијен је тужбени захтев у делу да се обавезе тужена да тужиоцу АА на име мање исплаћене зараде по основу прековремених сати рада у КЗБ, по основу путовања од објекта смештаја до КЗБ и натраг (30 минута у једном правцу, сат за један дан) исплати појединачно наведене месечне износе са законском затезном каматом од доспелости сваког

појединачног износа до исплате (све ближе означено и опредељено овим ставом изреке). Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу ББ на име мање неплаћене зараде по основу прековременог рада у КЗБ, као припадник полицијске испоставе исплати појединачно наведене месечне износе са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног износа до исплате, а одбијен је тужбени захтев у делу да се обавезе тужена да тужиоцима ББ и ВВ на име мање исплаћене зараде по основу прековремених сати рада у КЗБ, по основу путовања од објекта смештаја до КЗБ и натраг (30 минута у једном правцу, сат за један дан) исплати појединачно наведене месечне износе са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног износа до исплате (све ближе означено и опредељено овим ставом изреке). Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцима АА и ББ накнади трошкове парничног поступка у наведеним износима са каматом, док тужилац ВВ обавезан да туженој накнади трошкове парничног поступка са каматом.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1090/22 од 14.12.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована, жалба тужене и потврђена првостепена пресуда, у усвајајућим деловима става првог и другог изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу изреке тако што је усвојен тужбени захтев тужилаца и обавезана тужена да им на име мање исплаћене зараде по основу прековремених сати рада у КЗБ, по основу путовања од објекта смештаја до КЗБ и натраг (30 минута у једном правцу, сат за један дан) исплати појединачно наведене месечне износе са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног износа до исплате (све ближе означено и опредељено овим ставом изреке). Ставом трећим изреке обавезана је тужена да тужиоцима накнади трошкове поступка у назначеним износима са каматом.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, позивајући се на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку, док су тужиоци благовремену ревизију изјавили против решења о трошковима парничног поступка садржаног у тој пресуди (став трећи изреке), због погрешне примене материјалног права са предлогом да се о истој одлучује применом одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у преиначујућем делу у смислу одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 10/23), па је утврдио да ревизија тужене није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а ни битна повреда из одредбе члана 374. став 1. истог закона, у поступку пред другостепеним судом, на коју тужена у ревизији неосновано указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су запослени код тужене као ..., поред редовног радног ангажовања били су и ванредно ангажовани на терену у копненој зони безбедности. За време боравка на терену били су смештени у касарни у ..., а до ..., где су обављали ангажовање, имали су обезбеђен службени превоз (30 минута у једном и 30 минута у другом смеру). Смена им је трајала по 12 сати, и за те часове рада тужиоцима је обрачунато и плаћено као време проведено на раду, док им време доласка до ... и повратка

од ... до касарне није признато у радно време. Утврђено је да су приликом ванредних радних ангажовања тужиоци у путовању остварили сате прековременог рада за које им није исплаћена увећана зарада. На основу налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке утврђена је висина потраживања тужилаца по основу путовања од објекта смештаја до КЗБ и натраг (укупно 60 минута за један дан).

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је одбио тужбени захтев тужилаца за исплату зараде за прековремене сате по основу путовања од објекта смештаја до КЗБ и натраг (30 минута у једном и 30 минута у другом смеру укупно 60 минута за један дан) налазећи да прековремени рад представља изузетак у оправданим законом прописаним ситуацијама, а да се путовање тужилаца од места смештаја до места рада и натраг не може сматрати прековременим радом. Тужиоци за време путовања нису обављали никакав ефективан рад, а путовање од смештаја до КЗБ и натраг нема ни једно обележје прековременог рада. Обавеза је сваког запосленог без обзира на послове обављања да на радно место дође према прописима за почетак рада и да радно место напусти у време одређено за завршетак рада.

Другостепени суд је извео супротан закључак, па је преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев тужилаца за исплату мање исплаћене плате за прековремене сате по основу путовања од објекта смештаја до КЗБ и натраг. Према становишту другостепеног суда приликом обрачуна сати морају се узети стварни сати за које су тужиоци били радно ангажовани, односно расположиви послодавцу, а то је време које запослени проведе на службеном путу у циљу обављања службеног задатка ван радног места рада и то од момента задужења опреме за обављање ванредног радног ангажовања до момента раздужења опреме с обзиром на то да се исто врши искључиво у циљу обављања посла. Време које су провели тужиоци у путу од смештаја у касарни у ... до ... где су обављали ангажовање и натраг док су се налазили на терену, а у циљу обављања службеног задатка не представља њихово слободно време, па је тужена као послодавац дужна да плати тужиоцима као запосленим увећану плату за остварени прековремени рад.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право у делу којим је преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев.

Према члану 146. Закона о полицији („Службени гласник РС“ бр. 101/05, 63/09, 92/11, 64/15, који је био на снази до 05.02.2016. године), запослени имају право на плату која се састоји од основне плате и додатака на плату, а према члану 184. Закона о полицији („Службени гласник РС“ бр. 6/16, 24/18, 87/18, који је ступио на снагу 05.02.2016. године), запослени у Министарству остварују право на плату, увећану плату, накнаду плате, накнаду трошкова и друга примања у складу са овим законом.

Према члану 3. Посебног колективног уговора за полицијске службенике („Службени гласник РС“ бр. 22/2015, 70/2015), радно време полицијског службеника, по правилу, износи 40 часова недељно (став 1.) радна недеља, по правилу, траје пет радних дана (став 2.) и радни дан, по правилу, траје осам часова (став 3.), што је прописано и чланом 153. став 2. Закона о полицији.

У конкретном случају, тужиоци су у спорном периоду обављали поверене радне задатке (ван територије смештаја у касарни у ...) ван територије ... тако што су службеним возилом у 7:30 часова кретали на смену на пункт „...“ и враћали се у

касарну у ... у 20:30 часова или су кретали у 19:30 часова и враћали се у 8:30 часова (зависно од смене), па је време проведено у путовању било искључиво у циљу обављања службеног задатка. Наиме, тужиоци су на тај начин радили дуже од пуног радног времена обављајући радне задатке у ..., односно одлазили на терен у циљу обављања службеног задатка. Поштујући начин рада код тужене и удовољавајући захтевима посла за који их је тужена ангажовала, тужиоци су остварили сате рада ван ефективног рада. Правилно је другостепени суд закључио да се радно време тужилаца не може изједначити само са временом које су проводили у ефективном раду јер радна обавеза постоји све док се не заврши радни задатак због кога су били упућени у ... (па се и њихов службени превоз на одређеној релацији мора рачунати у време које су тужиоци провели на обављању послова из описа свог радног места) а возња је била у функцији извршења основног радног задатка.

Следом наведеног, по налажењу ревизијског суда нису основани наводи тужене да је погрешно примењено материјално право приликом одлучивања о захтеву тужилаца за исплату мање исплаћене плате по основу путовања од објекта смештаја до КЗБ и натраг.

Осталим наводима ревизије се оспорава утврђено чињенично стање, што није дозвољен ревизијски разлог у смислу члана 407. став 2. ЗПП.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку, прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија).

По оцени Врховног суда, у конкретном случају није потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, нити је потребно уједначавање судске праксе, као ни ново тумачење права, па нису испуњени услови за одлучивање о посебним ревизијама тужилаца и тужене.

Предмет тражене правне заштите по ревизији тужене је накнада штете тужиоцима АА и ББ на име неисплаћене плате по основу прековременог рада за рад у копненој зони безбедности. Побийана одлука, којом је тужбени захтев тужилаца усвојен донета је применом одредбе члана 147а став 1. и 187. Закона о полицији ("Службени гласник РС", бр. 101/2005 ... 6/2016), Посебног колективног уговора за полицијске службенике ("Службени гласник РС", бр. 22/2015 и 70/2015) и не одступа од судске праксе у предметима са истим правним основом и чињеничним стањем као у овом предмету, имајући у виду да је тужени послодавац у обавези да непосредно примењује Посебан колективни уговор важећи у спорном периоду, донет у складу са законом.

Предмет тражене правне заштите по ревизији тужилаца је одлука о трошковима парничног поступка коју суд доноси на основу успеха парничних странака и

предузетих радњи у поступку у сваком конкретном предмету, па с тим у вези нема услова за уједначавање судске праксе.

На основу одредбе члана 404. став 2. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Врховни суд је испитао дозвољеност ревизије тужилаца и тужене, изјављених против потврђујућег дела правноснажне пресуде и одлуке о трошковима садржане у њој, применом одредбе члана 410. став 2. тачка 5, у вези члана 420. став 6. Закона о парничном поступку и утврдио да су обе ревизије недозвољене.

Одредбом члана 441. Закона о парничном поступку, прописано је да је ревизија дозвољена у парницама у споровима о заснивању, постојању и престанку радног односа. У свим другим случајевима, у парницама из радног односа о дозвољености ревизије одлучује се на основу одредбе члана 403. став 3. истог Закона, у зависности од вредности предмета спора побијаног дела.

Одредбом члана 403. став 3. Закона о парничном поступку, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинско правним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужбу ради накнаде штете тужиоци су поднели 25.10.2017. године, а имајући у виду да је ово имовинскоправни спор у ком вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра, по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, то је Врховни суд нашао да ревизија тужене није дозвољена, на основу одредбе члана 403. став 3. Закона о парничном поступку.

Такође, ревизија тужилаца није дозвољена на основу одредбе члана 28. Закона о парничном поступку, којом је прописано да ако је за утврђивање стварне надлежности, права на изјављивање ревизије и у другим случајевима прописаним у овом закону, меродавна вредност предмета спора, као вредност предмета спора узима се само вредност главног захтева (став 1), да камата, уговорна казна и остала споредна тражења, као и трошкови поступка не узимају се у обзир ако не чине главни захтев (став 2).

Имајући у виду да се ревизијом напада решење о трошковима поступка, које не представља решење против кога се ревизија може изјавити у смислу члана 420. ЗПП, то ревизија тужилаца није дозвољена.

Приликом оцене дозвољености ревизије тужилаца, Врховни суд је имао у виду да је побијаним решењем преиначена првостепена одлука, али налази да у конкретном случају нема места примени одредбе о дозвољености ревизије на основу члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП. Наиме, у конкретном случају ревизија није дозвољена, јер је изјављена против решења о трошковима поступка, када ревизија није дозвољена према врсти одлуке која се њом побија, сходно члану 403. у вези са чланом 28. став 1. ЗПП.

На основу члана 413, у вези члана 420. став 6. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

Тужиоци и тужена нису успели у ревизијском поступку због чега им не припадају трошкови тог поступка, па је применом члана 165. ЗПП одлучено као у ставу четвртом изреке.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић,с.р.**

**За тачност отправка
заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**